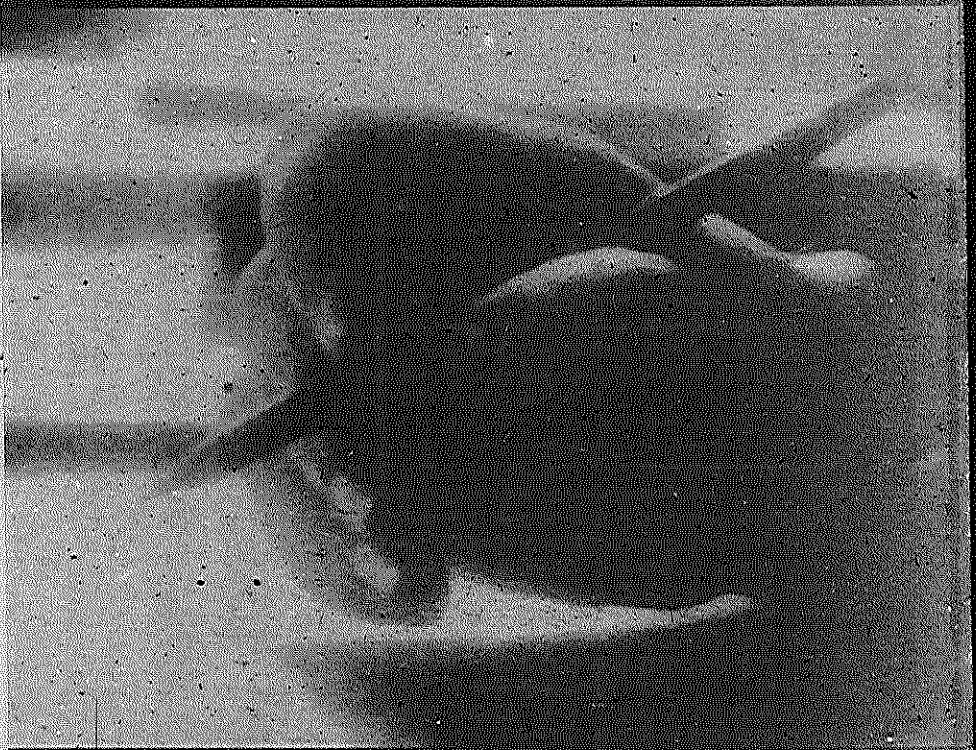

INGER CHRISTENSEN
SOMMERFUGLEDALEN

Et requiem

BRØNDUMSFORLAG

I

De stiger op, planetens sommerfugle
som farvestøv fra jordens varme krop,
zinnober, okker, guld og fosforgule,
en sværm af kemisk grundstof løftet op.

Er dette vingeflimmer kun en stime
af lyspartikler i et indbildt syn?
Er det min barndoms drømte sommertime
splintret som i tidsforskudte lyn?

Nej, det er lysets engel, som kan male
sig selv som sort Apollo mnemosyne,
som ildfugl, poppelfugl og svalehale.

Jeg ser dem med min slørede fornuft
som lette fjer i varmedisens dyne
i Brajčinodalens middagshede luft.

II

I Brajčinodalens middagshede luft,
hvor al erindring smuldrer, og det hele
i lysets sammenfald med plantedele
forvandler sig fra duftløshed til duft,

går jeg fra blad til blad tilbage
og sætter dem på barndomslandets nælde,
naturens mest guddommelige fælde,
der fanger hvad der før fløj væk som dage.

Her sidder admiralen i sit spind,
mens den fra forårsgrøn, forslugen larve
forvandler sig til det vi kalder sind,

så den som andre somres sommerfugle
kan hente livets tætte purpurfarve
op fra den underjordisk bitre hule.

III

Op fra den underjordisk bitre hule,
hvor kældermørkets første drømmekryb
og al den grusomhed, vi helst vil skjule,
lægger bunden under sindets dyb,

op stiger Morfeus, dødningshoved, alle,
der vender aftensværmersiden ud,
og viser mig, hvor blødt det er at falde
ned i det askegrå og ligne gud.

Kålsommerfuglen fra en eng i Vejle,
den hvide sjæl, som har en tegning malet
af altings flygtighed på vingens spejle,

hvad vil den her i denne dystre luft?
Er det den sorg, mit liv har overhalet,
som bjergbuskadset dækker med sin duft?

IV

Som bjergbuskadset dækker med sin duft,
at blomstringen har rod i alt det rådne,
det skyggefulde, filtrede og lådne,
en vild og labyrintisk ufornuft,

kan sommerfuglen med sin flagren dække,
at den er bundet til insektets krop,
man tror det er en blomst der flyver op,
og ikke denne billedstorm på række,

som når en sværmer, spinder, måler, ugle,
der hvirvler farvens tegnfigur forbi,
tilkaster os en gåde som skal skjule,

at alt hvad sjælelivet har at håbe
hinsides alt er sorgens symmetri
som blåfugl, admiral og sørgekåbe.

V

Som blåfugl, admiral og sørgekåbe
i farvens periodiske system
ved hjælp af blot den mindste nektardråbe
kan løfte jorden op som diadem,

som de i farvens klare sorgløsheder,
lavendel, purpur, brunkulssorte,
præcist indlejrer sorgens skjulesteder,
skønt deres glædesliv er alt for korte,

kan de med deres sommerfuglesnabel
opsuge verden som en billedfabel,
så let som med et kærtegns glideflugt,

til alle glimt af kærlighed er brugt,
kun glimt af skræk og skønhed går i ring,
som påfugløje flagrer de omkring.

VI

Som påfugløje flagrer de omkring,
jeg tror jeg går i paradiset have,
mens haven synker ned i ingenting,
og ordene, der før var til at stave,

opløser sig i falske øjepletter,
dukatfugl, terningfugl og Harlekin,
hvis gøglerord om kiselhvide nætter
forvandler dagens lys til måneskin.

Her gror de stikkelsbær- og slåenbuske,
som ligegyldigt hvilke ord du spiser
gør livet sommerfuglelet at huske.

Skal jeg måske forpuppe mig og måbe
ved alt, den hvide Harlekin fremviser
og foregøgl universets tåbe.

VII

Og foregøgler universet råbe
sig selv, at der er andre verdner til,
hvor guderne kan både gø og råbe
og kalde os tilfældigt terningspil,

så mind mig om en sommerdag på Skagen,
da engblåfuglen under parringsflugten
fløj rundt som himmelstumper hele dagen
med ekko af det blå fra Jammerbugten,

mens vi, der bare lå fortabt i sandet,
så talrige som nu kun to kan være,
fik kroppens elementer sammenblandet

af jord som havs og himmels mellemting,
to mennesker, der overlod hinanden
et liv der ikke dør som ingenting.

VIII

Et liv der ikke dør som ingenting?
Hvordan hvis vi i alt det menneskeskabte,
naturens sidste selvoptagne spring,
må se os selv i det på forhånd tabte,

må se den mindste stump af kærligheden,
af lykken i en formålsløs proces,
gå ind i billedet af menneskeheden
som græsset, selv når det er gravens græs.

Hvad skal vi med den store atlasspinder,
hvis vingefang udbreder jordens kort,
den ligner mest det hjernespind af minder,

vi kysser som ikoner af de døde,
med smag af dødens kys, der rev dem bort.
Hvem er det der fortryller dette møde?

IX

Hvem er det der fortryller dette møde?
Er det min hjerne, som er bleg og grå,
der selv får lysets farver til at gløde
som andet end den sommerfugl jeg så.

Jeg så Auroras stænk af paprika,
dens blege skær af pebergrå savanne,
og tidsselfuglens træk fra Afrika
den lige vej til jordens vinterlande.

Jeg så en månemålers fine rids,
de små halvmåneformers sorte rande,
der sad på universets vingespids.

Og det jeg så var ikke kun forfløjne
syner, som en hjerne selv kan blande
med strejf af sjælefred og søde løgne.

X

Med strejf af sjælefred og søde løgne,
med dunet skær af grøn smaragd og jade
kan irislarverne, der selv er nøgne,
efterligne piletræets blade.

Jeg så dem æde deres eget billed,
som så blev foldet sammen til en puppe,
til sidst hængt op som det det forestilled,
et blad blandt andre blade i en gruppe.

Når sommerfuglen med sit billedsprog
kan overleve bedre ved at stjæle,
hvorfor skal jeg så være mindre klog,

hvis det kan dulme angsten for det øde
at kalde sommerfuglene for sjæle
og sommersyner af forsvundne døde.

XI

Og sommersyner af forsvundne døde,
hvidtjørnens sommerfugl, der svæver
som en sky af hvidt med stænk af røde
blomsterspor, som lyset sammenvæver,

min bedstemor i havens tusind favne
af gyldenlak, levkøj og brudeslør,
min far, der lærte mig de første navne
på alt hvad der må krybe, før det dør,

går med mig ind i sommerfugledalen,
hvor alting kun er til på denne side,
hvor selv de døde hører nattergalen,

dens sange har en sært bedrøvet svingen
fra ingen lidelse til det at lide,
mit øre svarer med sin døve ringen.

XII

Mit øre svarer med sin døve ringen,
mit øje med sit indadvendte blik,
mit hjerte ved, at jeg er ikke ingen,
men svarer med det kendte lille stik.

Jeg spejler mig i frost- og løvfaldsmåler
en aften i novembers egekrat,
de reflekterer månelysets stråler
og leger solskin i den mørke nat.

Jeg spejler mig i deres puppedvale,
hvorfra de nådesløst befries, når nøden
er størst i kuldens spejlbelagte sale,

og det jeg ser ved selvsyn, spejlets nøgne,
fortabte blik, er ikke bare døden,
det er døden som med egne øjne.

XIII

Det er døden som med egne øjne
vil se sig selv i mig, som er naiv,
en indfødt, som er bundet til den nøgne
selvindsigt i det der kaldes liv.

Jeg leger derfor gerne skovhvidvinge
og sammensmelter ord og fænomen,
jeg leger perlemåler for at bringe
alverdens leveformer ind i én.

Så jeg kan svare døden, når den kommer:
jeg leger sandrandøje, tør jeg håbe,
at jeg er billedet på evig sommer?

Jeg hører godt, du kalder mig for ingen,
men det er mig, der svøbt i kejserkåbe
ser dig an fra sommerfuglevingen.

XIV

Ser dig an fra sommerfuglevingen,
det gør jo kun lidt sommerfuglestøv,
så fint som intet skabt af ingen,
et svar på fjerne stjerneformers løv.

Det hvirvles op som lys i sommervinden,
som glimt af perlemor og is og ild,
så alt hvad der er til i sin forsvinden
forbliver sig selv og aldrig farer vild,

så det som ildfugl, iris, isblåfugl
gør regnbuen til jordens sommerfugl
i jordens egen drømmesynske sfære,

et digt som nældens takvinge kan bære.
Jeg ser, at støvet løfter sig en smule,
de stiger op, planetens sommerfugle.

XV

De stiger op, planetens sommerfugle
i Brajcinodalens middagshede luft,
op fra den underjordisk bitre hule,
som bjergbuskadset dækker med sin duft.

Som blåfugl, admiral og sørgekåbe,
som påfugløje flager de omkring
og foregøglers universets tåbe
et liv der ikke dør som ingenting.

Hvem er det der fortryller dette møde
med strejf af sjælefred og søde løgne
og sommersyner af forsvundne døde?

Mit øre svarer med sin døve ringen:
Det er døden som med egne øjne
ser dig an fra sommerfuglevingen.